Samago

uasar byrtt'in proletaarinar negedegtü!

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

onii SENTIAABRIIIN 20-nii ƏDƏR
№ 216 (1949)
N-YDE KOTO 13-deki ZILEE GARNA

BK (b) PAARTIIIN BURIAAD-MONGOLIIN MOZIIN KOMITEED, BMASSR-iin TƏBIIN GYICEDKEKE KOMITEED ba BURPROFSOVEEDIIN ZYGEES GARDAG KOLKOOZIIN ƏDƏR BYRIIN SONIN

REDAACCIIN TELEFOONUUD:
Kariuucalgata redaagtoriin . . . . 3—44
Kariuucalgata şekretaariin . . . . 3—23
Kodəə azaiiin kel...iin . . . . . „

P-iin TK nəkəd STAALINDA ba KAGANOOVIÇADA -iin AKS—nəkər MOOLOTOVTO azayiled. Arkom. nək. ORDZONIKIIDZEDE oniin Arkom. nək. VOROŞIILOVTO P-iin MK ba MKK nək. KRYŞOOVTE

asaziiriin tyrgen samolioodundiigi baiguulka ba zasagiin daabariigi dyyrgelte bolgon, Aerogidrodinamiis Instityyd (CAGI) ba turşal onstryygcenyydiin zavood bol „ANT-35" in turşalgata majagiigi konstryygcelsen ba en baina.

ntiaabriiin 15-da CAGI-iin şeef-piloot, So Kolbootiin geroi M.M. GROOMOV gegçeer uulsan „ANT-35" samoliood bol Moskvaa-eningraad kyreed gedergee dunda zişeegeer-iin 350 kilomeetr jabadaltaigaar 3 cag 38 a soo 1266 kilomeetr gazarta jabaza rekoordo zor soo niisesen baina. Samolioodiin dotor za ba pasaziirnuud kamta 7 kyn baisan bai

AGI-iin ba turşalgata konstryygcenyydiin iin kolegtiiv bol tuilasan amzaltaaraa gyi, manai aguu jike ulasiin oboroono ba agaariin floodiin kyciigi kangaza çadaka, leede çanariin samolioodiigi baiguulkiin tələə el jabuulkabdi geze taanariigi naiduulnabdi.

AGI-iin naçaalnigiigi orologço A.I. Nekraasov.
ANT-35" Samolioodiin konstryygtor A.A. Arkaangeliskii.
urşalgata konstryygcenyydiin zavoodiin direegtor M.A.Oosipov.
AGI-iin partkomiin sekretaar N.V. Baabuşkin.
urşalgata konstryygcenyydiin zavoodiin partkomiin sekretaar N.I. Deedkov.

36-onii sentiaabri 16.

ekolboonii kədəə azakuin tevkede oçoko kandidaa duudiin spiiske

zaliin byteeciin talaar kizaar dotoroo erkim Karuulagçad ede baina:

. Boçkariooviin MTS-iin ÇERBAKOOVAAGIIN ariin brigaada meerete nege traagtarta sen-iin 13 kyrter dunda zişeegeer 1200 gaa ga-akalza, ziliingee daabariigi 300 procent kesen baina.

2. Kasijaanoviin MTS-iin N. POPOOVIIN traag brigaada sentiaabriiin 10 kyrter meerete traagtarta 1113 gaa gazar kakalsan baina.

Tuiliin jikeer sonirkobo

kvaa. Çekoslovaaka, ca ba aangliiin ceregiin aacanuud bol Fryyn neremzete Ulaan aar-təbiin baişanda jaba-zebe. Tus delegaaca a Kədelməriçen Ta-nii Ulaan aarmiiin my ceregiin kabineeduud, teeke, zuragiin viisteb kenyyd ba Ulaan aarmiiin təbiin baişanii paark, teree nii spoortiin talamainuudii gi karuulagdasan baina.

Ailçad bol, Ulaan aarmiiin təbiin baişanda karasan zyil nyyd tukai jikeer sonirkoso noo ene baişangiigi yzegçe diin sanamzaa biçedeg deb terte biçesen baina. (TASS).

„ANT-35" şine samolioodoor Soveed Kolbootiin geroi M. M. Groomov niisebe

Moskvaa. Soveed Kolbootiin geroi **M. M. Groomov** bol sentiaabriiin 15-nii ədər pro feesor **A. A. Arkaangeliskii** tyryytei konstryygtornuu diin brigaadaar byteegde sen, „ANT-35" geze arban suuritai şine pasaziiriin sa molioodiigi turşaza, Mosk vaa-Leningraad, Leningraad Moskvaagiin koorondo baul gyi niisesen baina.

„ANT-35" samolioodiin projeegto ba bariigani sovee diin tyryy konstryygtor pro feesor **A. N. Tyypoleviin** ceke kətəlbəri dooro jabuulagdasan baina.

„ANT-35" bol dooro suul gasan dalitai monoplaan mən. na. Daliinuudani kamta 20,8 meetr, samolioodiini 14,95 meetr urtatai. Tereende soveediin kojor motoor suul gasan baina.

Profeellernuudani gurban kobootoi. Buuka yjedeni kur diigini aaliduulkiin tula, sa moliood deere kabkag kiig desen azai.

„ANT-35" samoliood bol zurgaan sara soo-rekoordoto bogonikon bolzor soo pro jeegtologdoson ba byteeqde sen baina. Ene samoliood bol avtopiloot, raadioo staan ca ba samolioodiigi səni ba ədər cagiin ulariliin jamarç baikada ilgaagyi zoloodoko tuskai keregselnyydeer kan gagdasan baina

Pasaziirnuudiin kabiina-nuud bol ilangajaa gojo zo-kisoor tasalagdasan baina. Samoliood dotor arban zəə-lən sandali kiigdesen, niuur garaa ugaaka tasag ba by-feed əmkidkegdesen baika azai. Pasaziirnuudiin ba pi-lootiin kabiinanuud dulaa suulagdadag baika baina.

TARIAA KURIAALGA

Sentiaabriiin 15-nii medee

Aimaguud.	Kadagdasani:	
	Gaagaar	%-oor.
Aga	10683	81,9
Alair	33165	66,3
Bargazan	12540	78,5
Biçyyr	32794	99,6
Bookon	15632	50,5
Zide	23787	91
Jaruuna	6451	68,5
Zagarai	8652	53,5
Zakaamin	9023	92,5
Kabaan	14944	52,6
Kiaagta	24399	83,2
M.-Şiber	28358	86,5
Ulaan-Onon	6651	81,9
Olikoon	1236	41,8
Selenge	16670	65,5
Tarbagatai	22320	84,7
Tynken	16464	89,0
Ulaan-Yde	6892	63,2
Kori	18089	76,2
Ekired-Bulgad	28395	87,0
kamta	337145	75,9

Gaztarkom.

Alairiin aimagiin anguuçan stakaanovça nəkər ELIZAAR MALAANOV.

KILIIN CAANA

SSSR-tei KANI BARICAA NAIRUULKA MIITINGE

Pariiz. 16. (TASS). Əcegdər bolson taban mingan azalça-diin miitenge deere, urida ni frontoviiguud jabasan aad, Soveed Kolboon əçeso noo bucaza jiresen fraan ciin delegaaciin geşyyd bol, Soveed Kolboonii baidal tu kai fraanciin zarim keblel nyydiin taraasan kudal kuur mag yge jabuulgiigi buruu-şaaza, SSSR-iin niite azalça diin aza baidaliin saizarsa nii gerçener bolnobdi geze temdeglesen baina. Zarim oraatornuud bol, soveed ula siin grazdaniiinguudiigi aguu jike zol ba çeleegeer kanga san, SSSR-iin şine Konsti-tuuciin projeegtiigi saişaa-san baina. Uran zokioolço **Aragoon** bol revoliyycede esergyy troocko-zinoovjevte nii baandiin procees tukai togtozo, troocko-zinoovjevte nii terroriistnuudiin meetod bol giitleriin faşiistnuudiin meetodtoi gyiced taaraka baigaa geze zaasan baina.

SSSR-iin eb nairamdaliin sanal kysel bol dain baildaa səzərəəkə faşiis Germaaniiin kətəlbərilegçediin jabuuldag poliitikada karşa baisan tu-kai, Soveed Kolbootiin kani nəkədiin bəlgəmiin gene-raalino sekretaar **Greenije** gegçiin kelesen yge bol ner gime aplodismeenteer ugtag-dasan baina.

Ene miitinge—cuglaan bol giitleriin gestapoogiin (niuu ca poliiiciin) sojuuzniguud-troockitenii terroriistnuudii gi buzaraar muuşalan karaa san rezoliyyce abalgaar dyyrsen baina.

ISPAANIIIN KEREGTE KABAADALCAKAGYI TUKAI

Loondon, 16. (TASS). Aang liin gadaada keregiin miniis teerstvo bol Ispaaniiin doto riin keregte kabaadakagyi tukai asuudaliigi kelceke olon ulasiin komiteediin kojordugaar zasedaaniiin bol son tuşaa medeeceliigi tun kaglasan baina. Ene zase daanida Albaani, Aavstri, Aangli, Beelige, Bolgaari, Veengri, Gollaandi, Daani, Germaani ba Greece ulasuudiin tələə ləgçener kabaadasan baina. Kəərəldəze sanalaa abalcasa nii syyleer komiteediin tyryyləgçiin ədər byriiin kədəlmərida tusalamza kyr geze baikiin tula, baga komi teed (podkomiteed) baiguul ka geze şiidkesen baina.

Baga komiteed bol Aang-li, Beeligi, Germaani, Itaali, SSSR, Fraanca Çekoslovaa ka ba Şveece ulasuudiin tələəlegçədees baiguulagda ka josotoi geze şiidkegdesen baina. Baga komiteediin negedygeer zasedaani sen tiaabriiin 17-do bolson bai na. Olon ulasiin komiteed bol komiteediin olonki tələə ləgçədiin Ispaaniiin keregte kabaadakagyi jabadaliigi kangakiin tula zasaguudiin-gaa kuuliiin ba zakirgaanii aagtanuudiin koopi, komi teediin sekretaarta bariuul saniigi saişaan temdeglesen baina.

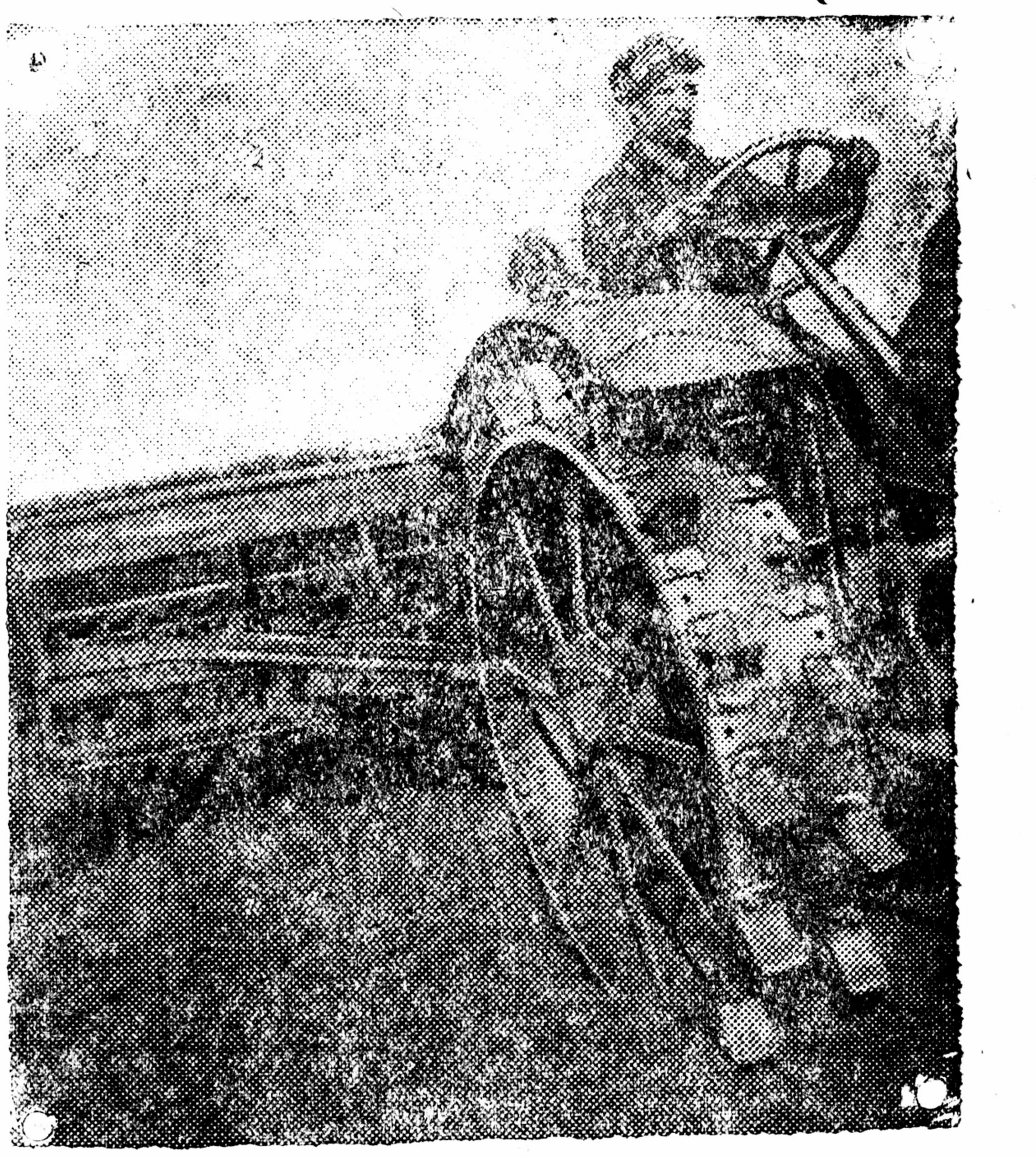

Staalingraadiin kizaariin Noovo-Anneinskiin rajoonii Voroşiiloviin neremzete kolkooz namariin tarilgada orobo.

ZURAG DEERE: tragtariist Panfiilov gegçe tarilgada jabka zuuraa 1 ədəriin 22 gaa gazarta tarilga kiike noormotoi baisan aad, 30 gaagaas ylyygi kiine. Prosviiroviin zurag (Sojuuzfoto).

URAGŞAA JABACAGYI

Odoo yjede yseg biçegte surgaka kɵdɵlmɵriiin ton şiidkekii saranuud (sentiaabri, ogtiaabri, nojaabri) yl deed baina. Ene geseer nasa tanii surguulinuudiin kɵdɵl mɵriiigi nariaar şalgan yze ze, ene zundaa nasatanii sur guulida surasan, suragça diigi tabilga ɵrgɵɵr ba ton emkiteigeer jabuulagdaka josotoi. Ene yjede nasatanii surguulinuudiin kɵdɵlmɵriiigi çangadkaza, suragça diigi oloor tabilga kiike ba ken yseg biçegte suraza,ken yseg biçeg me tekegyi zan gaaraa yldesenii dyn garga za, caaşadaa ene kɵdɵlmɵ riɵɵ erçemteigeer yrgelze lyylen jabuulka bolno.

Tiin, odoo zunii ɵbɵsɵ kuriaalga ba mɵnɵɵ tariaa kuriaalgiin yjede kedee ra joonuudaar nasatanii sur guulinuudiin kɵdɵlmɵri ji keer suladasan baina. Ker bee uul kɵdɵlmɵriiigi ene geseer çangar tabiza, by teemzeteigeer kɵdɵlmɵrilze çadaagyi jum bol basa la kuuçaaraa jamarç kubilalta gyi yldeke baina. Kerbee Ulaan-Yde koto deereki aza yiledberinyyd, zaagtanuud ba alban gazarnuudaar yseg biçegte surgaka kɵdɵlmɵriiin jamar jabaza baisaniigi karaza yzekede, biratai urag şaa jabasagyi baina. Paar tiiin moziin komiteediin yys ki ieer, mɵn onii ijyyni sara da Ulaan-Yde koto sooki azayiledberi, zaagtanuud ba alban gazarnuudiin kɵtɵl bɵrilegçɵd ba paartiiin em kiin emkidkegçediigi tata za, uul keregiin ali tukai jabaza baisaniigi ɵrgɵɵr kelelcesen baigaa.

Tere zɵblɵɵn deere yseg biçegte surgaka kɵdɵlmɵriin jaaçagyi muu jabaza baisani ileryylegdesen ba zɵblɵɵnii syyleer paartiiin moziin komiteed bol, ton çanga togtool absan baina. Uul togtooloos koişo 3 sara bolood baina. Ene 3 sara soo ker jike kɵdɵlmɵri ja buulsaniigi odoo ɵdɵr ka raad yzekede, uragşaa jabaa gyi baina şuu. Žişeelkedɵ, Ulaan-Yde kotiin gegeere liin tasagiin medeegiin jo soor 11 mingan yseg biçeg ogto medekegyi ba baga medegçedees, miin 9 mingii gini suralgada kabaaduulag dasan, 2 mingani oroi kabaa duulagdaagyi. Ene kabaa duulsan 9 mingan kynees miin 2092 kyniigi surgaza tabilga kiisen baika jum.

Remzavood, lesprornkooz, talka boigoko zavood, elivaa tor g.m. aza yiledberinyyd bol mɵnɵɵ kyrter ene kɵdɵl mɵridɵ eris kubilalta kiize çadaagyi baina. Kotiin ge geereliin tasag (nɵk. Groos man) bol ene keregiigi kɵtɵl bɵrilɵkɵ talaaraa onco todor koigoor kubilalta kiize çadaa gyi, mɵnɵɵkil gazartaa deb kerçe baina gebel zokino. Ene bol sentiaabriiin 15-nii ɵdɵr bolson likvidaatornuudiin zɵblɵɵn deerees gerçe legdene.

Uçar iimees paartiiin em ki juu profsojuuziin bolon komsomooliin cuglaan deere likvidaatornuudiin kɵdɵlmɵriiin jabuulgiigi sonosko ba tedenii kɵdɵlmɵridɵ zokis toi erke baidaliigi gyiced baiguulka geke zergiin ton onco todorkoi kɵdɵlmɵrinyy diigi jabuulza ene kɵdɵlmɵri dɵ erkebişe eris kubilalta kiigdeke josotoi.

Jəm. Onoonskii.

TYYŽE ABIIT

„Kylieeze jadabal bi
Kyzyym şalaba la
Korkoi şubuudiin,
Koniçon kyygediin
Amanda orozo kocorkom lo.
Arteeldaa oçoko
Azaldaa aşag bolko—
Işe sanaltai
Ideeçee sen beleeb.
Ɵbɵsɵ tariaan geed
Ɵdɵr olko ygei
Cag ygei geed
Sambaa olko ygei
Kolkooz namai ankaraza
Kuriaaza abkaa boliool daa“geze
Aca salaagaar dyyren
Yri zimesee ɵskɵsɵn
Onon goloi şadarki
Ɵlir moison gomodoltoi
Uriza bainal
Kolkoozuud taanaraa.
Jaagaab ta iikedee
Juunda tyykejee bolioobtı
Ɵlir moiso tyylgede
Ɵbɵgɵd kɵgçɵd kyrekebçyy!

R. G. Dugariin.

GADAADIIN SONIN

Tokioo, 17. (TASS). „Domei cysiinii“ kantoonii korrespon deentiin biçesenii josoor, ar ban jɵsɵdygeer Aarmiiin komaandovaani bol Pakoo je deere okooponuudiigi bai guulaka jabadaliigi ekilsen ba koto bol Japooniigi eser gyy sanal kyseleer nebtere sen baina-gene.

Tokioo, 17. (TASS) „Kaaci“ gazeediin şankain korrespon deentiin medeecesenii jo soor, Kitadiin zandarmeeri bol, „Japoondo esergyy sa nal tɵrɵsɵn, Şankaidaki sty deentner bol, sentiaabriiin 13-nii ɵdɵr, Kitadta suugaa Japoonii posool Kavagooje gegçiin Nankin oçokoor mordokodo korolokiin beled kel jabuulza baina“ gesen medee absan baina. Tiin,ene korrespondeentiin kelesenii josoor, zandaarmanuud bol, Kavagooje gegçiin mordo kiin urda, koito vokzaaliin şadaraas bɵlɵg stydeentnerii gi namnan taraaza, Kavagoo je gegçiigi korolokoo beled kesen jabadaliigi zailuulsan baina ka.

ELDEB SONIN

12 kyygediin eke

Olon kyygedtei bɵlɵdɵ ulasiin tusalamza yzyylke, Voroonežiin moziin komiisa bol 115 medyylgenyydiigi yzesen baina. Ede medyyl genyyd dotor Lesegoorskiin rajoonii „Leeninii zam“ kol kooziin emegtei kolkooznig **Mariijaa Tomiilina** geze 12 kyygedtei ekeneriin medyyl ge yzebe. Ene ekeneriin 11-deki kyygeneni 1933-ondo garsan **Ooliga** geze bacagan ba 12-dokini 1936-ondo gar san **Nikolai** geze kebyyn bolno.

Tiin, **Tomiilinaagiin** baca gan **Ooligada** 1936-onoos 1938-on kyrter zil byriiin 3000 tɵkɵrig, kɵbyyn **Nikolai dani** ene 1936-ondo 5000 tɵkɵrig ba 1937-onoos 1941-on kyrter zil byriiin 3000 tɵkɵ rig tusalamza ɵkɵ bolson baina.

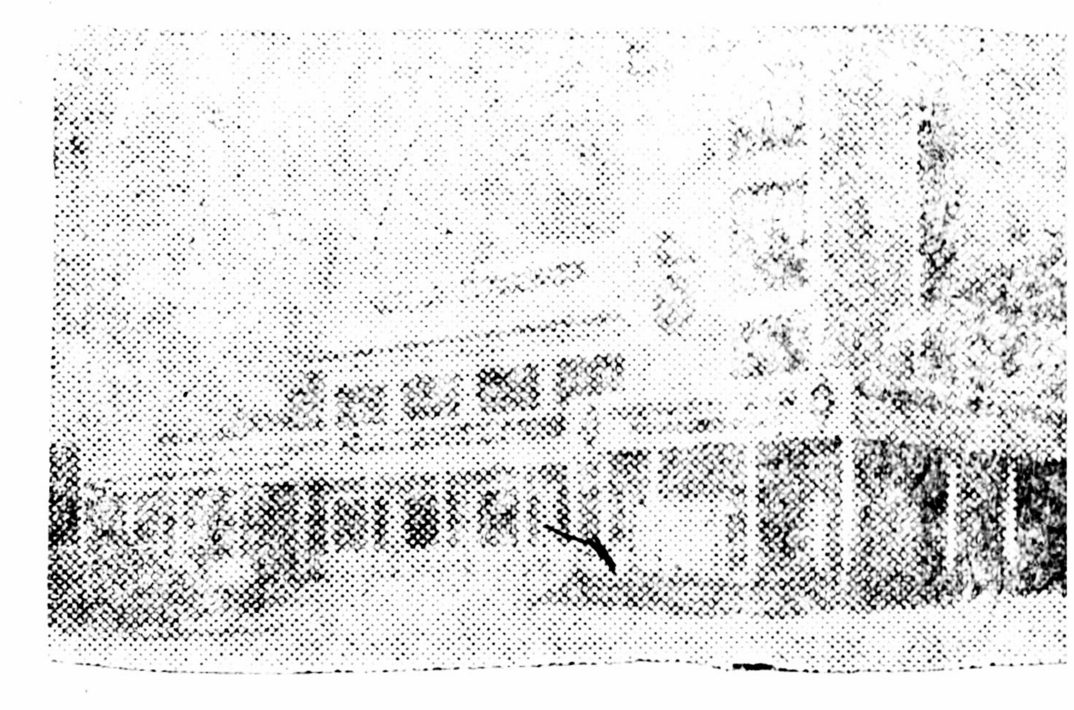

Ulaan-Yde kotiin kylityyre ba amaraltiin paa deere baigaa, zasagiin baişan

Erkimyydiin idebkiigi kal...

PVZ-iin vagoonii kombi naadiin yiledberide dutuu dunda zyilnyyd ali olon, kɵdɵlmɵriiini emkidkel ton muu gebeç, zarim erkim stakaanovçad yiledberi deere erkim sain zişee yzyylne. Eneenees urida, 4-5 kɵdɵl mɵriiin ɵdɵr soo jike zasaba ri kiize 2 vagoon gargadag baisan aad, odoo nege ɵdɵr soo 2 vagoon zasaza garga san baina. Iime tyrgen zasa bari kombinaadiin yiledbe ride yzegdeegyi, şine ilal mɵn bolno. Tere 2 vagoon zasabarida jabalcagça nɵkɵd Smirnoov P.-10 çaas soo kii ke kɵdɵlmɵriiigi 1 çaas 25 m. soo kiize, daabarijaa 709 proceent, Gereenin ba Skir dykoov gegçɵd-520 proceent, Garaşyyg, Rozeenko, Vorob joov gegçɵd 462 proceent gyicedkebe.

Nɵk. Garaşuug bol vagoon zyin kolboko ceekiin kɵdɵl mɵriçɵdiin dunda stakaanov tanii kɵdɵlɵɵgi tyryylen yyskesen ba stakoanovtanii kɵdɵlɵɵnii ekilsen tyryyşiin ɵdɵrtɵ kɵdɵlmɵriiingɵɵ (kuu çan) noormiigi 310% ba ko jordoki ɵdɵrtɵ 400 proceent gyicedkeze eki gɵɵd, 1936 onii boltor stakaanov door busadaas goilozo jabsan

Şine noormiin garkada, mɵn ... novçiin neriigi ɵdɵr byriiin noor toogoor 200 pro şo bişe dyyrg... ba ceekiin 1-ki sojuuziin emkid... tiin keregte id... dodog baina. P... şaan dagagçadii... oroson ba odoo dalgabaritai, ɵ... dɵl neriçɵdiin d... ba sonin zokiool... şaza oilguuldag **Garaşuug** bol z... reegcees keden dasan baina.

Ede erkim s... rekordiistnuudii... idebkiigi gan... kombinaadiin b... voodiin kɵdɵlmɵ... abça, niitiin jab... yiledberinyyd ... dutuu dunda ... dariikan usadkal...

D...

SSSR DOTOR

CALIN KƟLƟSƟ TOGTOOB...

SSSR-iin gazar tariaalangiin Arkom nɵkɵr M. A. ÇERNOOVIIN zakiraltiin josoor, MTS-iin direegtoriigi kolkoozuudtai toocoo kiike talaar orlogçodiin calin kɵlɵsiigi baiguulsani kadaa: 60-aas dooşo MTS-iin orlogço 380 tɵkɵrig, 60-... ter traagtartai b... tɵkɵrig ba 90-ee... nii traagtartai b... tɵkɵrig **olgoko** g...

NEGE ŽILDE 100.000 KIRPI...

Abkaaza. Oçomgiiriin rajoonii Abkaaziin morito eskadroonii neremzete kolkooz bol nege zil soogoo 100 mingan keseg kirpiice byteeke zavood baiguulsan baigaa.

Tus kolkooz bol mɵnɵɵ zavoodtoo byteesen kirpiiceeree 2 dabkar etaazetai kirpiice ger bariba.

Ene gertɵni tus kolkooziin pravlieeni, klyyb, zyzeg naada tabika s... zurag gargaka ... teeknikiin sural... tasag g. meteny... zokidoor emkid... gaulsan baina g...

Mɵn, uul geri... kolkooziin ɵɵri... riees gargasan ... riaaliin yne ce... gyigeer 80 ming... gargaşalagdasan ...

AGRANOOMUUDIIN AMARAKA ...

Kaliininii moziin Toorzoko geze kotodo dɵtɵkɵn gazarta agranoomuudiin amarka moziin baişan neeg desen baina.

Akadeemig **Sivaaçenko** ba kedɵɵ azaliin naykiin doog... tor nɵkɵr **Matyie...** sad keden erder... baişanda amark... agranoomudiin ... dɵɵ azal tukai t... ralga jabuulna g...

KIZAAR DOTOR

12 avtomaşiina

Irkyy kotiin avtogyyzt reest odoo zilde „ZIS“ ba „GAZ“ sisteemiin 12 avto maşiina absan baina. Ede maşiinanuudani koto soo guur aşaglagdaza ekilee.

Darasan kyroortiigi şinedkeo baiguulka tukai

Jireke zilde Darasan kyroorto deere tuiliin jike barilgiin kɵdɵlmɵri jabuulka geze bodomzologdoson baina. Kyroortiigi ɵrgɵdkɵzɵ, şi nedken baiguulka keregte 10 milioon tɵkɵrig gargaşalagdaka josotoi bolno. Darasanii mineraal usanii zavoodiigi şinedken baiguulaka ba 3 milioon bytiilke zil byride byteeze gargaka şiliin zavood barikiin tukai Bykekolboonii profsojuuzuu diin Tɵbiin Soveedto zuur çalga kiigdesen baina.

270 mingan tɵkɵrig nemeze somolbo

Kizaariin gyicedkeke komiteed bol Irkyygiin kotiin soveedto 270 mingan tɵkɵrig karagui-kyyrgiin za sabariin kɵdɵlmɵridɵ zoriuulkiin tula nemeze somo lobo.

Ene mɵngɵɵr Kyibeşeviin neremzete zavoodiin (K. Maarksiin neremzete gudamzaas Yşakoovsk kyyrge kyrter) şadariin karagui zasabari lagdaza baina. Ende usanii uraska subag saizaruulka, modon tratyaar kiike, kyyrgiin periila şinelen kiike, karguidaui çuluu dɵbiske baina. Ene mɵngɵnɵɵs za rimani Tyrgeenevsk gudamzaas Irkyygiin kyyrge kyrter karagui (şosse) zasagdaka, Vogzaalaas Angariin kyyrge kyrter trotyaarta asfaaltta dɵbiske, Vogzaaliin talamaigi usanii yjerte abtakaas kamagaal kiiu tula baigaliin gudamzaar usanii uraska ka naav ton zɵbɵɵr tatagdaka baina.

Kariuucalgata redaagtor G. VA...

Номер выпускал Н. ЦЫБЕНОВ. Верстали Ц. БАТУЕВ Д. БАЛДАНОВ. Тип. «Б.-М. Правды» и «Үнэн» Уполглавлит 834.